

Fiskeleje Karlsmindes Historie og Mindesten over den nedstyrkede Engelske bombemaskine.

Følger man kysten fra fyret, kommer man til fiskelejet Karlsminde. Før 1873 var der ikke nogen bebyggelse der, men et par familier, Christian Christensen og H.C. Wien prøvede at skaffe sig en levevej som fiskere dernede. De prøvede at få noget land ude ved stranden, som tilhørte Svenstrupkirke, men Tolvmandskolegiet (Menighedsrådet) modsatte sig dette. På den tid var: der en overpræsident for hertugdømmerne, Kart Von Scheel Plessen, der tog sig af sagen og fik indvirket, at der kunne oprettes tre byggegrunde med påstående huse.

Nybyggerne dernede kaldte stedet for Karlsminde, til minde om Kart, der hjalp dem til deres fiskerleje. I midten af tyverne, udstykkedes en del jord fra Bjerggård, der var byens største gård. Familierne fik hver tildelt 14 tdr. landjord og derved blev livsbetingelserne for familierne ændret - de kunne nu holde et par køer og drive jorden ved siden af fiskeriet, så de ikke længere var afhængige af vejret og det afkast fiskene kunne give. Grundene skulle ikke betales kontant, men derimod med en bestemt årlig afgift til kirken i 30 år. Desuden blev der tildelt en fyrpasserstilling til det hus der lå yderst mod vandet og havde det bedste udsyn til fyret.

Nu afdøde Willy Schultz, der er født ved Karlsminde har fortalt, at han og hans søskende skulle hjælpe til med fiskeriet. Om sommeren var det ikke så vanskeligt, men hvis vinteren for alvor rigtig satte ind med havis, gik fiskerne sammen om arbejdet og i fællesskab skubbede de en båd foran sig over isen til det åbne vand for at fiske sammen, og hjalp derved hinanden over besværlighederne naturen kunne skabe for dem. Willy fortalte videre, at de fangede fisk blev bundet sammen og lagt i kasser. Om sommeren blev de dækket med grønne rabarberblade, for at holde dem kolde og friske. Derefter blev de på trillebør kørt til jernbanestationen i Svenstrup, for at blive sendt med toget til Nordborg eller Sønderborg, men tit var fiskene solgt af togpersonalet, før de kom til endestationen. Willy fortalte videre, at ofte viftede togføreren med de grønne blade ud af vinduet når de kom til stationerne, så vidste man der var fisk at købe. Endvidere gik fiskerkonerne rundt i Svenstrup området og solgte dem ved dørene. Denne livsform gav alligevel så meget udkomme, at en familie på syv medlemmer kunne leve, uden de følte de manglede noget i det daglige.

Willy Schultz husker også der havde været adskillige strandinger på Hesteskoen, eller ” E’RØN ” som er det rigtige navn og som følge af disse strandinger drev der ofte tømmer og andet strandingsgoods i land, som så blev brugt rundt om på gårde og huse.

Men med årene forsvandt også fiskeriet og landbruget blev senere det fremtidige livsgrundlag for det lille fiskerleje.

Det næste man møder, er minestenten over besætningen på bombeflyet, som var på togt fra England for at udlægge miner i Østersøen. Efter en luftkamp med et Tysk jagerfly, blev det den 23. april 1944, skudt i brand. Flyet kom fra vest ind over Svenstrup og det brændende fly prøvede at nødlande ved Karlsminde, hvor det fortsatte ud i vandet og sank et par hundrede meter ud for kysten.

Seks af flyets syv besætningsmedlemmer omkom, den syvende, haleskytten D.M.M. Harris blev reddet af Chresten Hansen Torup strand, efter at have ligget i vandet i mere end en ½ time. Han blev bragt i land og båret hen til Carl Schultz i det yderste hus ved vandet. Hvor han blev behandlet for sine skader.

Tyskerne fandt hurtigt frem til hans opholdssted, hvor han blev afhentet og sat i fangenskab. Harris overlevede krigen og har besøgt stedet ti år senere. Fem af de syv besætningsmedlemmer blev alle fundet undtagen en. Som afslutning vil jeg nævne Gildbækken hvis rigtige navn er Tangbæk og danner grænsen mellem Svenstrup og Havnbjerg kirkesogn.

Kilde : Peter Møller

Figur 1. Første Fiskerhus ved Karlsminde